

News č. 3/2012

Rekodifikace soukromého práva – 3. díl

Společnost s ručením omezeným po rekodifikaci soukromého práva

V News č. 2/2011 a č. 6/2011 jsme Vás již postupně informovali o projednávání nového občanského zákoníku a o některých změnách, které tato rekodifikace přináší. Cesta navrhovaných zákonů legislativním procesem byla nyní završena podpisem prezidenta republiky dne 20. 2. 2012.

Účinnost zákonů provádějících rekodifikaci soukromého práva byla Poslaneckou sněmovnou ČR definitivně stanovena na 1. 1. 2014. Zbývají tedy bezmála dva roky, během nichž se bude možné na příchod nové právní úpravy připravit. V dnešním vydání Vám proto přinášíme informace o některých změnách, které rekodifikace provede v úpravě společnosti s ručením omezeným.

Jak jsme již informovali dříve, rekodifikaci netvoří pouze nový občanský zákoník, ale mimo jiné též zcela nový zákon o obchodních korporacích (dále také jen „NZOK“). Jak již plyne z jeho názvu, bude tematicky upravovat část dnešního obchodního zákoníku týkající se obchodních společností.

Zákon o obchodních korporacích zachová základní typy dnešních obchodních korporací. Setkáme se tedy se čtyřmi obchodními společnostmi, družstvem a samozřejmě též s odkazem na právní úpravu korporací dle evropských nařízení (např. evropskou společnost).

Charakter společnosti s ručením omezeným

Společnost s ručením omezeným zůstane i nadále kapitálovou společností. To vyjadřuje nejen legislativní zkratka, která společnost s ručením omezeným a akciovou společnost takto označuje, ale především naplnění základních znaků kapitálové společnosti. Mezi ně obecně patří limitace či přímo absence ručení společníka za dluhy společnosti, oddělení jejího majetku od společníkova majetku, které společníkovi bez dalšího znemožňuje na majetek společnosti dosáhnout, a konečně možnost svěřením správy společnosti osobám odlišným od společníků. Tyto znaky zůstanou u společnosti s ručením omezeným zachovány.

Základní kapitál

Změnou naopak projde regulace základního kapitálu. Spodní hranicí výše vkladu bude napříště 1 Kč, a proto i pro základní kapitál, neboli souhrn jednotlivých vkladů, bude 1 Kč postačovat. Toto uvolnění souvisí s odklonem od ochrany věřitelů prostřednictvím základního kapitálu, která se ukázala jako vysoce neefektivní. Ochranu věřitelů budou nově zajišťovat modifikované povinnosti členů statutárních orgánů a též povinnost neposkytnout plnění ze společnosti (včetně vyplácení zisku), pokud by to způsobilo její úpadek.

Odstranění zákazu řetězení

Uvolnění právní úpravy přináší i odstranění nejvyššího možného počtu padesáti společníků a odstranění zákazu řetězení jednočlenných společností s ručením omezeným. S ohledem na veřejnost údajů o společnících v obchodním rejstříku bude ponecháno na věřitelích, resp. potenciálních obchodních partnerech společnosti, aby sami zvážili rizika, před nimiž je dnes mají chránit zákaz řetězení a omezení maximálního počtu společníků.

Druhy obchodního podílu

Dle nové právní úpravy bude vedle obecného (kmenového) obchodního podílu existovat možnost vymezit ve společenské smlouvě také jiné druhy obchodních podílů, které budou spojeny pouze s některými právy, např. s právem na dividendu. Jeden společník bude smět mít více podílů, a to i stejného druhu.

Kmenový list

Společníci budou mít dle NZOK též možnost ve společenské smlouvě určit, že práva spojená s obchodním podílem budou inkorporována do tzv. kmenového listu, který bude cenným papírem na řad. Značně se tak usnadní převoditelnost obchodního podílu, protože kmenový list bude možné převádět rubopisem. Kmenové listy ale nebude možné vydávat v zaknihované podobě a nebudou moci být obchodovány na evropském regulovaném či jiném veřejném trhu.

Společnost s ručením omezeným v Německu

Pro srovnání výše uvedených informací ohledně nové české úpravy společnosti s ručením omezeným bychom Vám rádi nabídli též náhled na německou úpravu tohoto typu společnosti (německy „die Gesellschaft mit beschränkter Haftung“, zkráceně „GmbH“).

Typy obchodních společností v Německu

Společnosti lze rozdělit na osobní a kapitálové společnosti.

Mezi nejvýznamnější osobní společnosti patří společnost občanského práva (německy „Gesellschaft bürgerlichen Rechts“, zkráceně „GbR“), která je základní formou osobní společnosti, veřejná obchodní společnost (německy „offene Handelsgesellschaft“, zkráceně „OHG“) a komanditní společnost (německy „Kommanditgesellschaft“, zkráceně „KG“). Dalšími osobními společnostmi jsou tichá společnost (německy „stille Gesellschaft“), Evropské hospodářské zájmové sdružení (německy „europäische wirtschaftliche Interessenvereinigung“, zkratka EWIV) a partnerství. Zvláštní formu komanditní společnosti představuje smíšená komanditní společnost (GmbH & Co. KG) a většina veřejných společností (Publikumsgesellschaften).

Nejdůležitějšími kapitálovými společnostmi jsou svaz, který je základní formou kapitálových společností, společnost s ručením omezeným („Gesellschaft mit beschränkter Haftung“, zkráceně „GmbH“) a akciová společnost („Aktiengesellschaft“, zkratka AG). Dalšími kapitálovými společnostmi jsou akciová komanditní společnost (německy „Kommanditgesellschaft auf Aktien“, zkráceně „KGaA“), upravená v § 278 – 290 zákona o akciových společnostech, družstvo (německy „Genossenschaft“, zkráceně „eG“), upravené zákonem o družstvech, a Evropská akciová společnost (německy „Europäische Aktiengesellschaft“), upravená nařízením Rady (ES) č. 2157/2001, zákonem o zavedení evropské společnosti (SEEG) a prováděcím zákonem o evropské společnosti (SEAG).

Společnost s ručením omezeným

Společnost s ručením omezeným je kapitálovou společností. Garantovaný kapitál se označuje jako základní kapitál. Tím není společnost závislá na svých společnících.

Povaha a vznik společnosti s ručením omezeným

Společnost s ručením omezeným je obchodní společností. Může být založena k jakémukoli účelu. Jako právnická osoba má společnost s ručením omezeným vlastní právní subjektivitu. Může nabývat majetek, být žalující i žalovanou stranou v právních sporech a může být sama společníkem jiných společností (např. komplementářem v komanditní společnosti mající formu GmbH & Co. KG).

K založení společnosti s ručením omezeným je zapotřebí společenská smlouva (stanovy), které musí být notářsky ověřeny. K založení společnosti s ručením omezeným s jediným společníkem je zapotřebí příslušná zřizovací listina. Společenská smlouva musí obsahovat:

obchodní firmu a sídlo společnosti,
předmět podnikání,
výši základního kapitálu,
výši vkladu každého společníka.

Základní kapitál společnosti s ručením omezeným musí činit minimálně 25.000,00 EUR. Základní kapitál je tvořen jednotlivými vklady společníků. Podle výše vkladů se určuje obchodní podíl jednotlivých společníků, který je naopak rozhodující pro hlasovací právo a rozdělování zisku.

Ke vzniku společnosti s ručením omezeným jako právnické osoby dochází zápisem do obchodního rejstříku. Od okamžiku schválení stanov do zápisu do obchodního rejstříku společnost existuje jako takzvaná budoucí GmbH. Dochází-li před zápisem společnosti k právním úkonům jménem společnosti, odpovídají společníci osobně.

Orgány společnosti s ručením omezeným

Jako u všech kapitálových společností zajišťují obchodní vedení a zastupování společnosti její orgány, které nemusí být členem společnosti (orgány mimo společnost).

Orgány společnosti s ručením omezeným jsou jednatel, který společnost vede a zastupuje, valná hromada jako nejvyšší orgán společnosti a případná dozorčí rada.

Odpovědnost

Společnost odpovídá za své závazky vůči svým věřitelům svým majetkem. Pro ručení společnosti za škodu způsobenou jednáním orgánů společnosti platí obdobně ustanovení občanského zákoníku o ručení za orgány.

V případě porušení povinnosti jednat s péčí řádného hospodáře ručí za vzniklou škodu jednatelé společnosti společně a nerozdílně.

Zrušení společnosti s ručením omezeným

Společnost s ručením omezeným zaniká zrušením a likvidací. Důvody zrušení jsou upraveny v zákoně o společnostech s ručením omezeným.

Nejvyšší soud o majetkových dispozicích mezi spřízněnými právníckými osobami

Dne 8. 2. 2012 vydal Nejvyšší soud ČR ve věci vedené pod spisovou značkou 31 Cdo 3986/2009 judikát, který se zabývá v praxi často diskutovanou a řešenou problematikou.

Velký senát občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu posuzoval platnost smlouvy o převodu nemovitostí mezi spřízněnými právníckými osobami, na něž se vztahuje ustanovení § 196a odst. 3 obchodního zákoníku. Před převodem v daném případě nebyl pro určení ceny vypracován zákonem vyžadovaný posudek znalce jmenovaného soudem. Cenu obvyklou sdělil znalec převodci předem pouze ústně a za tuto cenu byly nemovitosti též prodány. Znalecký posudek znějící na stejnou cenu byl pak soudem jmenovaným znalce vypracován až dodatečně.

Velký senát se v novém rozsudku odchýlil od dosavadní judikatury Nejvyššího soudu (a striktního výkladu daného ustanovení), dle které mělo nedodržení požadavku na vypracování znaleckého posudku vždy za následek absolutní neplatnost smlouvy o převodu majetku podléhajícího ustanovení § 196a odst. 3 obchodního zákoníku.

Dle korigovaného výkladu by už neměla být absence znaleckého posudku jediným předpokladem pro konstatování o neplatnosti právní úkonu. Nyní by se mělo zkoumat i to, zdali je sjednaná cena pro společnost, jejíž majetek má uvedené ustanovení chránit, méně výhodná než cena v daném místě a čase obvyklá. Nejvyšší soud tedy nyní řekl, že odpovídá-li cena sjednaná ve smlouvě o převodu majetku společnosti ceně obvyklé, nebo je dokonce výhodnější, nezakládá již absence znaleckého posudku absolutní neplatnost takové smlouvy o převodu majetku společnosti.

NEWS 3/2012

Trend směřující k upuštění od striktního výkladu ustanovení § 196a obchodního zákoníku, které mezi laickou i odbornou veřejností vyvolává nemalé aplikační obtíže, lze jistě uvítat. Otázkou nicméně zůstává, jak v aplikační praxi sjednávat cenu tak, aby bylo vždy s jistotou zabráněno nebezpečí případné absolutní neplatnosti právního úkonu. Nezbyvá tak, než doporučit, aby se účastníci takových převodů i nadále přidrželi stávajícího znění ustanovení a při každém převodu si předem zajistili posudek znalce jmenovaného soudem.

Upozornění: Výše uvedené informace mají pouze obecný informativní charakter a nejsou komplexním vyčerpáním zmíněných témat. Jejich účelem je pouze upozornit na nejzávažnější body novelizací a změn. Jakékoliv nároky na odškodnění za kroky podniknuté na základě těchto informací nebudou akceptovány. Použijete-li informace v tomto materiálu obsažené, budete tak činit pouze na vlastní riziko a odpovědnost. Informace z tohoto materiálu prosím neužívejte jako základ pro konkrétní rozhodnutí a využijte vždy našich profesionálních služeb kvalifikovaných odborníků.